

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2012 г.

COM(2012) 286 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Стратегия на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012—2016 г.

1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА КОНТЕКСТА

Трафикът на хора е еквивалент на робството в наши дни. Жертвите на трафик често са набирани, транспортирани или настанявани насила, чрез принуда или измама с цел експлоатация. Това е сериозно нарушение на личната свобода и достойнство и представлява тежко престъпление, което често има последици, с които отделните държави не могат да се справят ефективно сами и фактите, в случая цифрите сами говорят за това - за периода 2002—2011 г., броят на жертвите на принудителен труд, включително принудителна сексуална експлоатация, възлиза на 21 млн. души на световно ниво, като се смята, че 5,5 млн. са деца. Тази оценка обаче се счита за консервативна.

Трафикът на хора е печеливша престъпна дейност, чиито извършители печелят десетки милиарди евро всяка година / за 2012 г. – 32 млрд долара/.

В доклад от 2010 г. на Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН) се казва, че в световен мащаб 79 % от идентифицираните жертви на трафик на хора са обект на сексуална експлоатация, 18 % — на принудителен труд, а 3 % — на други форми на експлоатация. От тези жертви 66 % са жени, 13 % са момичета, 12 % — мъже и 9 % — момчета. Мнозинството от жертвите са от страни от ЕС, главно от Румъния, България, Полша и Унгария. Ето защо освен да се борим с трафика на хора със всички средства, тъй като това е едно от най-страшните престъпления срещу личността, ние се стремим да променим тази статистика, която ни поставя на челните места като страна-произход.

Действия на ЕС срещу трафика на хора

Трафикът на хора е изрично забранен с член 5 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Голяма стъпка напред беше приемането на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него. Директивата възприема всеобхватен и интегриран подход, който се съсредоточава върху правата на човека и на жертвите, както и върху спецификите на пола. Директивата се съсредоточава не само върху правоприлагането, но цели и да предотврати престъпленията и да направи така, че жертвите на трафик да имат възможност да се възстановят и да се интегрират повторно в обществото.

Трафикът на хора е проблем, който е отразен в многобройни инструменти за външни отношения като годишните доклади за страните кандидатки и потенциални кандидатки, пътните карти, плановете за действие и пр. При наличието на толкова широк кръг от законодателни мерки и мерки на политиките има риск от препокриване и дублиране на инициативи. Целта на настоящата стратегия е да предостави

съгласувана рамка за съществуващите и планираните инициативи, да определи приоритетите, да преодолее пропуските и да допълни наскоро приетата Директива.

Международни действия

На международно равнище вече беше отдадено голямо внимание на трафика на хора. Най-известните инструменти са Протоколът на ООН от Палермо относно трафика на хора и Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора. Днес обаче сме се събрали, за да представя в най-общи линии ключовите приоритети на *Стратегията на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012—2016 г.*

2. КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ

С настоящата стратегия Европейската комисия се стреми да се съсредоточи върху конкретни мерки, които ще помогнат за транспонирането и прилагането на Директива 2011/36/ЕС, ще имат добавена стойност и ще допълват работата на правителствата, международните организации и гражданското общество в ЕС и трети страни. Мерките, включени в настоящата стратегия, са резултат от обстоен преглед на съществуващите мерки и политики, работата на експертната група, широкомащабни консултации с правителствата, с организации на гражданското общество, социални партньори, учени, международни организации, националните органи за докладване или равностойни механизми и други заинтересовани страни. Гледните точки на жертвите на трафик на хора също са отразени в стратегията.

Настоящата стратегия определя пет приоритета, върху които ЕС трябва да се съсредоточи, за да се справи с проблема с трафика на хора.

Приоритетите са следните:

А. Идентифициране, защита и оказване на помощ на жертвите на трафик

Б. Засилване на превенцията срещу трафика на хора

В. По-активно наказателно преследване на трафикантите

Г. Подобряване на координацията и сътрудничеството между ключовите участници и съгласуваност на политиката

Д. По-добро познаване на зараждащите се опасения, свързани с всички форми на трафик на хора, и по-ефективна реакция

ПРИОРИТЕТ А: Идентифициране, защита и оказване на помощ на жертвите на трафик

Идентифицирането на жертвите е трудно. Въпреки това представители на много сектори на обществото биха могли да имат контакт с жертва. От съществено значение е да се идентифицират потенциалните жертви, така че всеки, който има контакт с жертва на трафик на хора, да може да се погрижи по най-добрия начин за „петте нужди на жертвите“: зачитане и признание, помощ, защита, достъп до правосъдие и обезщетение. Това включва мерки, които да осигурят на жертвите поне подходящо и безопасно място за живеене, материална помощ, медицинско обслужване, психологическа подкрепа, консултации и предоставяне на информация, писмени и устни преводачески услуги.

ПРИОРИТЕТ Б: Засилване на превенцията срещу трафика на хора

Един съгласуван подход за превенция трябва да включва наказателно преследване и защита на жертвите и да обръща внимание на всички аспекти на трафика на хора. Превенцията трябва да се засили, като се отчетат първопричините, които правят хората уязвими на трафик, а преодоляването на тези причини трябва да бъде ключов аспект.

ПРИОРИТЕТ В: По-активно наказателно преследване на трафикантите

Трафикът на хора се простира отвъд границите на отделните държави членки. Повечето трафиканти работят в добре изградени мрежи, които им позволяват да прехвърлят жертвите през граница или от едно място на друго в рамките на една държава.

Въпреки че напоследък се обръща по-голямо внимание на разследването и наказателното преследване на случаи на трафик на хора, общият брой на случаите в ЕС, които влизат в съда, остава малък. Затова е необходимо да се работи по-усилено в тази насока, като акцент се постави върху:

Създаване на национални мултидисциплинарни правоприлагащи звена за борба с трафика на хора.

Тези звена следва да функционират като звена за контакт с агенциите на ЕС, по-специално Европол и да препращат събраната информация на националните звена на Европол, които да я предават от своя страна на Европол. Звената трябва да се съсредоточат върху всички форми на трафик на хора и да подобрят разкриването на трафика на хора, събирането на информация по темата и нейния анализ. Тези звена следва също така да обръщат внимание на появата на нови тенденции като използването на интернет за набиране на жертви на трафик на хора и рекламиране на техните услуги.

Засилване на трансграничното полицейско и съдебно сътрудничество

Комисията признава значението на засилването на равнището на съдебно сътрудничество в областта на трафика на хора. Ето защо тя насърчава националните органи и агенциите на ЕС да създават, когато е уместно, съвместни екипи за разследване и да включват Европол и Евроюст във всички случаи на трансграничен трафик.

ПРИОРИТЕТ Г: Подобряване на координацията и сътрудничеството между ключовите участници и съгласуваност на политиката

Нужни са по-добра координация и сътрудничество между ключовите участници, работещи в областта на трафика на хора, като се възприеме многосекторен и мултидисциплинарен подход. Съгласуваността също е от съществено значение, за да се гарантира, че свързаните политики включват политика за борба с трафика на хора.

ПРИОРИТЕТ Е: По-добро познаване на зараждащите се опасения, свързани с всички форми на трафик на хора, и по-ефективна реакция

При всички форми на трафик на хора тенденциите, моделите и методите на работа на трафикантите се променят, като се адаптират към променящите се модели на търсене и предлагане. Формите на експлоатация често се сливат и преплитат, което прави трудно откриването на точната форма на експлоатация на жертвите. Това прави идентификацията на жертвите още по-трудна. Нужно е тези тенденции да бъдат разбрани бързо и да им се отговори ефективно.

През 2013 г. Комисията ще развие познанията, отнасящи се до спецификите на пола при трафика на хора, включително свързаните с пола специфики на начините, по които мъжете и жените биват набирани и експлоатирани, обусловените от пола последици от различните форми на трафик и възможните различия в уязвимостта на мъжете и жените от виктимизация и съответното въздействие върху тях. Уязвимостта от трафик и различни форми на експлоатация зависи от пола. Докато жените и момичетата са по-скоро жертва на трафик с цел експлоатация в секс индустрията, в работата по домовете или в сектора на обслужването, то мъжете имомчетата са жертва на принудителен труд, по-специално в селското стопанство, строителството, минното дело, горския

сектор и риболова. Освен това краткосрочните и дългосрочните последици за жените и мъжете — жертви на трафик, могат да се различават в зависимост от формата на трафик и пола.

3. ОЦЕНКА И НАБЛЮДЕНИЕ

В съответствие с директивата относно трафика на хора Комисията ще изготви до април 2015 г. доклад, който ще бъде представен на Европейския парламент и Съвета, в който ще представи оценка за това до каква степен държавите членки са предприели необходимите мерки, за да се съобразят с директивата. След това в съответствие с директивата Комисията ще докладва на всеки две години на Съвета и на Европейския парламент за напредъка, който е постигнат в борбата с трафика на хора, с помощта на държавите членки. Първият доклад, който ще бъде представен през 2014 г., ще съдържа първа оценка на настоящото съобщение. Накрая през 2016 г. в доклад ще бъде направена оценка на въздействието на националното законодателство, което криминализира използването на услуги, предоставени от жертви на експлоатация при трафик на хора. Ако е необходимо, докладът ще съдържа съответните предложения.

Постигането на желаните ефекти от настоящата стратегия за премахване на трафика на хора през 2012—2016 г. ще зависи до голяма степен от финансирането и от участието на всички заинтересовани страни.

4. БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА НА МЕСТНО НИВО

Какво обаче се прави на местно ниво в контекста на *Стратегията на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012 – 2016 г.*? Един от основните приоритети и линия на действие на МКБТХ в Община В. Търново е превенцията. Основна целева група са децата и младите хора, тъй като те все още нямат натрупан социален и емоционален опит, не могат да разпознават рисковите ситуации и следователно могат да бъдат лесно манипулирани и превърнати в жертви на трафик.

Ето защо МКБТХ регулярно провежда обучения по училищата с цел повишаване на информираността на учениците за престъплението „трафик на хора” и развиване на умения за разпознаване на рисковите ситуации. Освен обученията децата са включвани в доброволчески академии по програмата „Връстници обучават връстници” и в информационните кампании на комисията.

Друг приоритет в нашата работа е връзката с останалите институции, имащи отношение с проблема „Трафик на хора”. За изминалите шест месеца създадохме партньорства с много институции и организации – ТД „НС”, РУП, Дирекция „Социално подпомагане”, МКБППМН, РИО, ВТУ, БТ, няколко НПО и пр. Разбира се много важна за нас е подкрепата на медиите, които се включиха в кампаниите на МКБТХ. Уверявам ви, усилията на всички ни са в една посока – противодействие на трафика на хора, ограничаване на търсенето, информиране на населението за рисковете и опасностите.

Това, което предстои в най-близък план – кампания във връзка с 18 октомври – европейски ден за борба с трафика на хора. Предвиждаме различни инициативи и мероприятия, които да се състоят през месец октомври. Така че, като за финал, можем да завършим с мотото на кампанията: По-информирани днес, по-сигурни утре!”